

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет романської філології і перекладу
Кафедра іспанської та французької філології

Допущено до захисту

«__» _____ року

Завідувач кафедри

_____ *Олена ЗАЛЕСНОВА*

КУРСОВА РОБОТА

з філології на тему:

«Явище неології: шляхи утворення на класифікація неологізмів»

Студента групи МЛі04-20

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.051 Романські мови і літератури
(переклад включно), перша – іспанська

Освітня програма Іспанська мова і література, друга
іноземна мова, переклад

Удода Олександра Юрійовича

Науковий керівник:

канд. філол. н., доцент

Залеснова О. В.

Чотирибальна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Члени комісії:

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Київ 2022

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ

1.1 Поняття та особливості неологізмів у сучасній іспанській мові

1.2 Підходи до класифікації неологізмів

1.3 Способи утворення неологізмів в іспанській мові

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ СПОСОБІВ УТВОРЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ В ІСПАНСЬКІЙ МОВІ

2.1 Способи словотворення і структурні типи неологізмів у сучасній іспанській мові

2.2 Способи відтворення іспанських неологізмів в українському перекладі

Висновки до розділу 2

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ВСТУП

Актуальність дослідження. Мовна діяльність окремо взятої людини ґрунтується на нормах і принципах тієї мовної системи, до якої вона належить, проте вона є індивідуальною для кожного індивіда та ґрунтується на його особистому досвіді. Зауважимо, що вивчення особливостей мовної діяльності людини здійснюється в рамках психолінгвістичної науки.

Неологізм – яскраве свідчення соціальної природи мови. Реальність, що постійно змінюється, розвиток суспільства, прогрес науки, техніки, культури нерозривно пов'язані з людиною, з її духовною і матеріальною діяльністю. У розвинених мовах кількість неологізмів, зафіксованих у засобах масової інформації та Інтернет середовищі протягом одного року, становить десятки тисяч. Це зумовлено соціальною потребою в номінації всього нового та в його осмисленні, внутрішньомовними факторами – тенденціями до економії, уніфікації, системності мовних засобів, етимологією та завданнями експресивно-емоційної стилістичної виразності. І тому в даний час запозичення з інших мов, головним чином англійської мови, складають більшу частину іспанських неологізмів, за ними йдуть лексичні кальки англословних слів і виразів, та відносно невелику групу складають запозичення з французької, італійської, арабської, російської, японської та інших мов. Також в іспанській мові на позначення нових понять і явищ виникають суто іспанські неологізми, утворені різними способами, як-от афіксальний, аббревіація, усічення, акронімія, а також складні словотворчі моделі, серед яких виділяється поєднання словоскладання та контамінації. За своєю структурою та моделями творення неологізми сучасної іспанської мови включають аббревіатури, бленди або телескопічні слова, неологізми, утворені не лише шляхом словоскладання, а й метафоричного перенесення.

Сьогодні неологізми пов'язані практично зі всіма сферами сучасного іспаномовного суспільства. Неологічні одиниці активно використовуються у

різних сферах знання: праві, медицині, комп'ютерних технологіях, економіці, бізнесі, а особливо сферах, пов'язаних з новими технологіями. Через динамічність процесу неологізації сучасної іспанської мови неологізми потребують глибокого вивчення, щоб сконцентрувати увагу на визначенні змін та ключових тенденцій у подальшому розвитку словотворчої системи іспанської мови.

Безперервний розвиток світу є природним двигуном виникнення нових слів, тому необхідність вивчення нових лексичних одиниць не викликає сумнівів. Таким чином, актуальність теми, обраної для нашого дослідження, визначається необхідністю поглибленого вивчення природи іспанських неологізмів та способів їхнього перекладу. Особливо слід звернути увагу на специфіку виникнення нових слів та їх адаптацію у мові у зв'язку із зростаючим інтересом до іспанської мови та її роллю у сфері міжнародних контактів.

Особливий внесок у дослідження неологізмів загалом зробили такі лінгвісти, як В. П. Березинський, І. І. Борисенко, Л. М. Василькова, О. А. Войцева, Ю. А. Жлуктенко, Л. В. Туровська, Л. М. Чумак та ін. Однак, незважаючи на велику кількість лінгвістичних праць, присвячених новоутворенням в різних мовах світу, неологізми сучасної іспанської мови не ставали об'єктом ґрунтовного наукового дослідження, що обумовлює актуальність теми нашої роботи «Особливості перекладу неологізмів іспанською мовою».

Об'єктом дослідження є неологізми в іспанській мові.

Предмет дослідження – шляхи утворення та класифікація неологізмів в іспанській мові

Мета дослідження – аналіз способів утворення та класифікація неологізмів в іспанській мові.

Структура роботи. Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел та літератури.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

НЕОЛОГІЗМІВ

1.1 Поняття та особливості неологізмів у сучасній іспанській мові

У національних мовах світу щодня з'являються нові слова, які можуть номінувати нові явища, або ж бути результатом мовотворчості самих носіїв мови. Лінгвісти вказують, що процес неологізації «веде до появи інновації насамперед на рівні лексики, а також на рівнях інших «підсистем» мови, тому в широкому значенні неологію потрібно розуміти як «науку про нові явища мовної системи загалом» [15, с. 56]. Перш за все у даному дослідженні нас цікавить визначення поняття «неологізм».

Неологія – порівняно молода галузь лексикології, що знаходиться у стані постійного розвитку. Неологія визначається як розділ мовознавства, що займається вивченням неологізмів (їх різновидів, способів утворення, сфер вживання тощо). У сферу цієї науки входить виявлення шляхів пізнання нових слів, значень та їх поєднань, аналіз закономірностей їх появи, вивчення моделей їх утворення, розробка принципів ставлення до нових словникових одиниць та їх лексикографічна обробка [25, с. 12]. Значну роботу над вивченням та формулюванням теорії неології провели найбільші вітчизняні мовознавці І. А. Бодуен де Куртене, О. М. Волченко, Ю. В. Зацний, Ю. А. Жлуктенко, В. П. Березинський, І. І. Борисенко, Н. В. Кондратенко, Н. В. Кучумова, О. В. Ткачик, Н. В. Роговська та ін., а також такі зарубіжні вчені, як М. Boardman, L. Bauer та інші. Статусу окремої галузі мовознавства неології надали наприкінці 70-х років минулого століття. Проте, ще Л. В. Щерба визначив першорядне завдання цієї науки, зазначивши, що словниковий склад актуальної літературної мови перестав бути раз і назавжди закріпленою, монолітною масою. Навпаки, він завжди змінюється:

з'являються нові слова, старі значення втрачають актуальність, унаслідок чого утворюються нові значення, деякі лексичні одиниці залишають лексикон носія мови або назавжди, або лише на якийсь час, інші слова з пасивного вокабуляра переходять в активний [29].

Щодо об'єкта неології – нових слів чи неологізмів, слід зазначити, що сьогодні для опису лексичних одиниць, що виникають, у сучасній лінгвістиці вживаються кілька близьких за змістом термінів. До них входять терміни «неологізм», «новоутворення», «нововведення» та «інновація» [34, с. 78]. Кожен з них має окрему конотацію, що визначає вживання слів. Найпоширенішим вважається поняття «неологізм», обране нами для вживання під час роботи над дослідженням. Сьогодні серед мовознавців прийнято виділяти два типи нових слів: загальномовні неологізми або просто неологізми, та індивідуальні, мовні неологізми, або, згідно з іншою назвою, okazіональні слова, okazіоналізми. Перша група містить нові слова або значення, що фіксуються в мові, та називають нові явища і предмети. В епоху науково-технічної революції та прискореного духовного прогресу з'являється велика кількість таких слів, і належать вони до різних словотвірних моделей мови. Враховуючи факт зв'язку мови та мовлення, варто наголосити, що так чи інакше неологізми відносяться до фактів мови, бо вони утворюються не так завдяки виразно-емоційним потребам окремої особистості, як завдяки потребі суспільства в комунікації, яке дає назви новим предметам, фактам, поняттям, явищам тощо [25, с. 13]. У мовознавстві сам термін «неологізм» уперше з'явився 1735 року у французькій мові. Його значення було таким: вживання чи звичка вживання нових словникових одиниць, інновацій у мові, і навіть нове слово чи вираз. З того моменту поняття «неологізм» почало застосовуватися до нових слів усіх мов світу [25, с. 23]. У вітчизняному мовознавстві нові слова активно досліджуються з 60-х років ХХ століття, про що свідчать монографії, дисертаційні роботи, численні статті, в яких неологізми розглядаються в різних аспектах: лексикологічному,

соціолінгвістичному, нормативному, стилістичному, ономазіологічному (праці О. М. Волченко, Ю. В. Зацний, Ю. А. Жлуктенко, та ін.).

Інтенсивне поповнення словника новими словами, а також активне словотворення, що відзначаються останнім часом, є безперечними факторами, у зв'язку з чим є необхідним лінгвістичне вивчення нової лексики. Неологізм (від грец. *neos* «новий» та *logos* «слово») – слово, значення слова чи словосполучення, яке нещодавно з'явилося у мові. Неологізми виникають через суспільну необхідність для позначення нового предмета або явища, які зберігають відчуття новизни для носіїв мови, що ще не увійшли або не входили до загальнолітературного вжитку. Звертаючись до іспаномовних джерел, можна знайти схоже трактування поняття неологізму. Так, наприклад, у словнику королівської академії іспанської мови неологізм визначається так: «*neologismo – vocablo, aserción o giro nuevo en una lengua*». Таким чином, поняття неологізму, незалежно від мови, в якій він вживається, може бути пояснено як нове слово, значення або вираз у мові. У ході пошуку поняття слова «неологізм» вдалося з'ясувати, що він має велику кількість дефініцій. Найбільш простим визначенням неологізму є таке: будь-яке нове слово або вираз, що з'являється в мові. Дане визначення відрізняється своєю лаконічністю та широтою охоплення поняття, але водночас воно є надто загальним для детального вивчення характеру цього явища [25, с. 17].

Як слушно зауважує І. В. Кучеренко, у сучасній лінгвістиці лексичні одиниці традиційно розглядають як результат динамічних процесів, які відображають адаптацію мови до змін, що постійно відбуваються в політичній, соціально-економічній і культурній сферах діяльності сучасної людини [14, с. 101]. Для сучасної лінгвістичної науки властиве вживання терміна «інновація» на позначення нових явищ на різних рівнях мови: лексичному, семантичному, морфологічному. Термін «інновація» з урахуванням своєї внутрішньої форми може бути рівнозначним термінам «новоутворення», «нововведення», але не поняттю «неологізм» [14, с. 101]. При чому останній термін є ширшим поняттям, оскільки до неологізмів

належать не тільки лексичні інновації, а й слова, запозичені з інших мов, або ті, що отримали нові значення [2, с. 128]. З іншого боку, не кожен новотвір можна віднести до неологізму. Термін «інновація» постає родовим поняттям щодо новотворів і неологізмів інших рівнів. У нашій роботі лексичні новоутворення будемо позначати терміном «неологізм», оскільки він максимально повно відображає характер сучасних мовних трансформацій у вокабулярі.

У лінгвістичних джерелах знаходимо різні трактування досліджуваного поняття. Л. М. Чумак під неологізмом розуміє нові за формою або змістом слова чи словосполучення, утворені за традиційними, усталеними або новими словотвірними моделями, запозичення, значення чи відтінки значень слів, які виникли упродовж останнього часу та які для носіїв мови мають відтінок новизни [27, с. 11]. За словами Д. В. Щерби, неологізми позначають нові факти навколишньої дійсності, але, крім застосування в мовній практиці, ще не увійшли до її активного вокабуляра [29, с. 16]. За визначенням О. А. Войцевої, неологізми – це хронологічно марковані поняття, тобто слова і стійкі словосполучення (мовні (узуальні) і мовленнєві інновації), зафіксовані в національних мовах. Основними диференційними критеріями, згідно з якими слово є неологізмом, дослідниця вважає: денотативний, психолінгвістичний (відчуття мовцями «ореолу новизни»), хронологічний (вказівка на існування новотвору в певну історичну добу), локальний. Ступінь «новизни» лексичної одиниці в кожному окремому випадку зумовлений кількістю і якістю нового в семантиці, структурі, фонетиці і графіці мовної одиниці [3, с. 439].

Наявні дефініції можуть бути умовно поділені та віднесені до двох точок зору дослідників-лінгвістів. Згідно з першою, у мовознавстві під терміном «неологізм» маються на увазі слова, які описують нові, раніше не існуючі поняття, що виникають у ході пізнання та освоєння людиною навколишньої дійсності. Згідно з другою точкою зору, під неологізмом

розуміють не тільки зовсім нові словникові одиниці, а й слова, що набувають нового значення або по-новому описують старі поняття.

Прихильники першого підходу вважають, що неологізми є словниковими одиницями і словосполученнями, які виникають у мові в ході розвитку культури і техніки, умов життя людей і сприймаються як нові. Цього підходу дотримуються І. В. Арнольд, О. В. Коляса. Основна ідея вищезазначеного визначення полягає в тому, що неологізм – це абсолютно нова, раніше невідома номінація предмета чи явища. Так, І. В. Арнольд у своїх працях з лексикології вказує, що неологізм – це будь-яке слово або стійкий вираз, створений відповідно до продуктивних мовних моделей цієї мови і сприймається носіями даної мови як щось нове. Як зазначає автор, подібні нові слова та вирази можуть існувати у мові впродовж різних проміжків часу [25, с. 56].

Іншої позиції дотримуються такі лінгвісти як О. В. Ткачик, Н. В. Роговська. Під неологізмами вони розуміють такі слова та словосполучення, які створюються за допомогою існуючих мовних засобів, запозичуються або змінюють своє значення через культурний та науково-технічний прогрес у суспільстві, служать для вираження нових характеристик та ознак слова, уточнення старих понять, а також для досягнення необхідного емоційно-естетичного (емоційно-стилістичного) ефекту. Іншими словами, неологізм – це слово, значення слова або словосполучення, що з'явилося в мові нещодавно для позначення невідомого раніше предмета, явища чи висловлювання нового поняття [24].

Один із найважливіших критеріїв закріплення неологізму у словнику – його поява у різних джерелах мовного матеріалу протягом тривалого часу. Тим не менш, і в цьому випадку через різні причини не всі неологізми потрапляють у словник; є тимчасовий період, протягом якого неологізм, навіть будучи поширеним і широко використовуваним носіями мови, словом залишається незафіксованим у словниках.

У неології існує низка підходів до тлумачення природи та особливостей неологізмів як мовних одиниць. На думку прихильників стилістичної теорії неологізмів, до нових слів слід відносити стилістично марковані слова та значення слів, при вживанні яких чітко помітний ефект новизни. Так, лінгвісти базовою характеристикою поняття неологізм вважають саме новизну лексичної одиниці, у чому з ним погоджуються багато вітчизняних лінгвістів [10, с. 166]. Проте згаданий критерій не можна вважати провідним у визначенні неологізму. По-перше, на думку багатьох мовознавців, поняття новизни досі досить генералізоване. По-друге, згадується суб'єктивність почуття новизни під час використання неологізмів.

При створенні неологізмів одним із найважливіших елементів є їхня семантична однозначність та мотивованість. Вузькоспеціальні терміни, що входять до числа номінативних неологізмів, зазвичай стилістично нейтральні в емоційно-експресивному відношенні [43, с. 30].

На відміну від номінативних, стилістичні неологізми утворюються від уже існуючих у мові лексем і мають синоніми. Але з огляду на те, що даний тип, як і номінативні неологізми, переходить у клас повсякденної лексики, вони характеризуються образністю лише на перших етапах його появи, яка з часом втрачається [43, с. 30].

Слід зазначити, що неологізми є стилістично-маркованими словами з характерною новизною, що є однією з їх ознак і не є домінуючою властивістю неологізмів.

У складі неологізмів особливе місце посідають так звані індивідуально-стилістичні неологізми – слова, створені письменниками, публіцистами з певною художньою метою. Дані неологізми поєднує з okazіоналізмами вживання їх у межах контексту. В okazіоналізмі часто переважає емоційність, експресивне значення, відображається суспільне життя народу [8, с. 24].

Неологізми допомагають пізнавати історію розвитку суспільства. Неологізми, які виникли разом із новим поняттям, предметом, не відразу входять у активний склад лексики. Коли нове слово стає загальноновживаним,

воно перестає бути неологізмом (наприклад, *cosmonauta*, *granja colectiva*). Таким чином, неологізми в мові необхідні для поповнення словникового запасу мови та для стилістичних цілей.

Підсумовуючи, слід зазначити, що сучасна дійсність диктує свої правила, привносячи зміни як до соціуму, так і до його життєдіяльності і, отже, до мовної системи. Таким чином, неологізми не тільки вносять нове в мову, приводячи її у відповідність до реалій навколишнього світу, допомагають носієві тієї чи іншої мови виражати емоції та почуття. Процес поповнення мови неологізмами постійний і нескінченний, оскільки якщо розвивається суспільство, то й мова розвивається разом із ним.

Отже, неологізм – це інновація на лексичному рівні, яка виникла на основі мовних змін. Відмінністю між неологізмом та неологізацією вважається відмінність між процесом та продуктом. Неологія – це наука, яка досліджує неологічні процеси. Неологічний характер лексичної одиниці може бути визначений лише мовцем та зникає в той момент, коли слово припиняє сприйматися адресатом як нове. Для входу лексичної одиниці у мовну систему, вона повинна бути прийнятою, засвоєною та регулярно вживаною комунікантами в певних ситуаціях та контекстах. Для успішної інтеграції слова в мовній системі лексична інновація повинна відповідати вимогам методологічних, соціолінгвістичних та лінгвістичних критеріїв.

1.2 Підходи до класифікації неологізмів

Для пізнання сутності будь-якого мовного явища недостатньо виділити його з однорідного класу шляхом вказівки визначальних ознак; необхідний аналіз його сутності у різних проявах. Цій меті зазвичай служать різного роду класифікації, що дозволяють уявити систему підпорядкованих понять. У неологічних дослідженнях зустрічаються різні види класифікацій нових слів, які відповідають тому чи іншому аспекту дослідження інновацій. Нові

слова відрізняються своєю стилістичною маркованістю, вживаністю, походженням («своє» та «чуже»), різняться семантичними особливостями, граматичними ознаками. Все це науковці використовують як підставу класифікації неологізмів.

Однією з центральних класифікацій є класифікація щодо належності неологізмів до мовної системи. Виділяють неологізми мовні та okazіональні.

Мовні неологізми загальноновживані та входять до активного словника носіїв мови. Okazіональними називаються слова, вживання яких зафіксовано одного разу у певному контексті.

За способом вживання нових лексичних одиниць неологізми ділять на дві групи: слова, що вживаються okazіонально, та слова, що вживаються узуально.

Лінгвісти зазначають, що okazіоналізми здебільшого належать мовній системі, а не мовній нормі і завжди залежать від контексту. Узуальні слова, навпаки, входять до лексичного складу мови та належать мовній нормі.

Отже, слід розрізняти також мовні (загальні) та індивідуально авторські неологізми, тобто ті, які увійшли в мовний побут внаслідок соціально-політичних, наукових, культурних змін, і ті, що створені авторами з метою посилення впливу художнього слова на читача. Особливо багато okazіоналізмів має місце в інтернет-просторі. Прагматично мотивоване, навмисне відхилення від орфографічного вигляду слова створюється для досягнення стилістичного ефекту або надання слову нової конотації. У виразі: “*Hay gente de la Berdadera Hizquierda que de tanto ponerse para la izquierda ha dado la vuelta completa y ahora está a la derecha*” (Suki (@SantaSuki)). / «Є люди в партії Бердадера Іск'єрда, які так прагнули вліво, але перевернулися і стали правими» – навмисне порушення правил правопису (Berdadera Hizquierda) замість «Verdadera Izquierda»), що не змінює при цьому вимови слів, покликане тонко висміяти партію лівих. Подібну іронічну функцію мають, наприклад, слова «allude» замість «ayuda» (допомога), «haber» замість «a ver» (подивимося) та ін.

Серед багатьох спроб мовознавців створити універсальну класифікацію неологізмів, можна виокремити кілька найчастотніших критеріїв створення типологій неологізмів у різних мовах:

- за видом мовної одиниці (за формою);
- за ступенем новизни;
- за видом реалії, що позначається;
- за способом утворення.

За ступенем новизни та етапом входження до мовної системи виокремлюють також наступні групи неологізмів: неологізми; потенційні слова; okazіональні слова [50].

За співвідношенням змісту та форми виокремлюються такі групи слів:

- власне неологізми, які мають новизну форми та змісту;
- трансформації (старе значення позначається новою формою);
- новотвори (морфеми, які вже існують в мові, але складені у новому порядку);
- семантичні неологізми (вже наявна форма вжита на позначення нового значення) [10, с. 166].

За сферою вживання неологічні одиниці поділяють на: міжстильові, властиві певному стилю, неологізми властиві більш вузьким функціональним сферам. За активністю вживання можуть бути неологізми активного або пасивного вживання. За походженням також виділяють власне мовні неологізми та запозичення: (внутрішні запозичення – із власних соціальних чи територіальних діалектів; зовнішні – запозичення з інших мов). За стилістичним забарвленням неологізми можуть бути стилістично забарвленими або нейтральними [10, с. 167].

У мовленні їх вживання помічається частіше, що проводить їх адаптацію і занесення в словники. Тим часом, функціональний аспект вивчення нових лексичних одиниць припускає наявність ще одного критерію, це спосіб створення неологізмів. З урахуванням способу появи неологізмів вони поділяються на такі групи (за класифікацією Луї Гілберта):

1. Фонологічні неологізми;
2. Синтаксичні неологізми;
3. Семантичні неологізми;
4. Неологізми-запозичення [43, с. 78]

Неологізми першої групи створюються з окремих звуків, відрізняються високим ступенем новизни (незвичайність форми), їх відносять до «сильних неологізмів».

З назви синтаксичних неологізмів випливає, що вони створюються шляхом комбінації існуючих мовних знаків (мається на увазі словотворення чи словосполучення). Усередині цієї групи виділяють також морфологічні та фразеологічні неологізми [43, с. 79]

Семантичні неологізми, описані в інших класифікаціях, створюються шляхом зміни значення слова.

Що стосується класифікацій неологізмів як в іспанській, так і в будь-якій національній мові, насамперед розрізняють: неологізми-слова (лексичні неологізми) та неологізми-значення (семантичні неологізми).

Неологізми-слова створюються за продуктивними моделями або запозичуються з інших мов. Наприклад, *cosmonauta* – космонавт, *astronauta* – астронавт, *europaización* – європеїзація, *computador* – комп'ютер тощо.

Неологізми-значення утворюються шляхом переосмислення існуючих лексичних значень слів. Так, виникли нові значення у слів *cebra* – зебра (наземний пішохідний перехід), *canal* – канал (пристрій передачі інформації), *ra* – /миша (пристрій для керування курсором у комп'ютері), *memoria* – пам'ять (зберігання інформації в телефоні або комп'ютері) тощо.

Неологізми також класифікують за способом їхнього утворення:

1. Неологізми-запозичення. До них відносять слова, взяті з інших мов для позначення подібних понять (*rock* – рок, *chat* – чат тощо)
2. Ідеографічні неологізми, даний вид неологізмів матеріалізує нові поняття (це наведені вище неологізми-слова *cosmonauta* – космонавт, *astronauta* – астронавт, *computador* – комп'ютер)

3. Стилістичні неологізми. До них можна віднести неологізми, які є синонімами інших слів (наприклад, *cebra* – зебра взаємозамінна зі словосполученням *paso peatonal* – пішохідний перехід, слово *cazadora* – косуха можна замінити *cuero* – шкіряна куртка, і т.д.). Вони входять у мову завдяки суспільній потребі в оцінних найменуваннях деяких предметів, явищ, дій тощо. та доповнюють існуючий синонімічний ряд. На відміну від перших вони мають додаткове експресивне маркування [43, с. 80].

У лінгвістиці також виділяють:

- споконвічні та запозичені нові слова;
- номінативні та номінативно-стилістичні;
- прості та складові;
- лексичні та семантичні неологізми;
- мовні та мовленнєві неологізми [43, с. 87].

Широко поширена класифікація нової лексики за тематичною ознакою [43].

Отже, величезний пласт нових слів, що виникли в мові за останнє десятиліття, дав можливість визначити види неологізмів і виділити критерії їхньої класифікації. Вітчизняні та зарубіжні лінгвісти виділяють різні підстави для категоризації неологізмів, виходячи зі своїх лінгвістичних поглядів та приналежності до певних шкіл та напрямків. Класифікація неологізмів може здійснюватися за різноманітними критеріями, а саме – за їх походженням, структурою, періодом входження у мову, тематикою та сферою вживання, за семантичними та стилістичними властивостями тощо.

1.3 Способи утворення неологізмів в іспанській мові

Неологізми – одне з явищ, що свідчать про соціальну природу мови. Діяльність, що оточує нас, постійно змінюється, суспільство розвивається з немислимою швидкістю, прогрес науки, техніки, культури нерозривно

пов'язані як з духовною, так і з матеріальною діяльністю людини, які, у свою чергу, нероздільні з поняттям мови. Будь-які суспільні зміни неможливі без оперативного мовного забезпечення. Основними факторами виникнення неологізмів в іспанській мові є науково-технічний прогрес і взаємодія з іншомовною культурою [26, с. 17]. Неологізми виникають у певний момент розвитку мови у процесі комунікації виходячи з потреб спілкування, потім вони сприймаються загальномовною лексикою стандартної мови, акцентуються як мовна норма, лексикографічно заносяться в лексику мови, і всередині цього загального процесу розвитку сприймається більшістю носіїв мови як нова.

Мова – складний суспільний феномен. Вона є засобом людської комунікації та перебуває у постійному русі. Можна з упевненістю стверджувати, що мова – дзеркало суспільства. Розвиток суспільства відбивається у численних лексичних одиницях, що визначають суспільні відносини та зміни, які неминуче тягнуть за собою лексичні інновації та перетворення у мові. Це стосується не лише іспанської мовної системи, а й багатьох інших. Неологізми – свідки суспільного розвитку.

Зміни, що відбуваються в житті соціуму, відображаються насамперед у засобах масової інформації, тому можна сміливо сказати, що насамперед неологізми з'являються саме в пресі та інших видах ЗМІ. Чим швидше розвивається навколишній світ, тим більше неологізмів у ньому з'являється. Науково-технічний прогрес, різні відкриття та винаходи з невблаганною швидкістю змінюють звичне людині середовище. З'являються нові об'єкти сучасної дійсності, кожен з яких з його впровадженням у життя набуває певну назву.

Поява неологізмів, як правило, зумовлюється необхідністю найменування певних предметів і явищ, які раніше не спостерігалися і не використовувалися, кожне нове явище, відкрите в науці, винахід тих чи інших транспортних засобів, ліків, косметичних засобів, предметів домашнього вжитку – все це отримує відображення у мові за допомогою

найменування, при цьому є два варіанти позначення нових предметів та явищ: у існуючих слів розширюється спектр значень, або з'являються нові слова і словосполучення.

Ключовою рушійною силою розвитку мовної системи є протиріччя, які існують між номінативними й комунікативними потребами комунікантів і наявними мовними засобами. Появі неологізмів в сучасній іспанській мові сприяє взаємодія лінгвальних й екстралінгвальних чинників. Неологізми є результатом мовної зміни. Початок виникнення неологічних одиниць зазвичай відбувається несвідомо та індивідуально всередині однієї з підгруп спільноти. Лексичний рівень національної мови є найбільш чутливим до мовних змін. Неологізмами на лексичному рівні є новотворення, яке є родовим поняттям. Неологічний характер лексичної одиниці визначається різними параметрами. Виникнення неологізму – складний процес, що проходить в кілька етапів. У ході ідентифікації нової лексичної одиниці підсвідомо обирається опорний елемент з опорою на попередній досвід конкретного носія мови, вербальний і невербальний контекст індивідуального знання [12, с. 90].

Однією з основних причин появи в сучасній іспанській мові нових слів і значень, нових словосполучень є словотворчість окремих носіїв мови (авторські неологізми), які креативно переробляють за певними моделями вже відомі слова і створюють абсолютно нові лексичні одиниці як результат індивідуальних продуктів мовної діяльності, призначених для масового вживання.

Джерелом неологізмів є як міжособистісний дискурс, так і дискурс засобів масової інформації.

Нові слова можуть виникати у наступних ситуаціях:

- 1) у зв'язку з потребами позначення нових явищ;
- 2) у зв'язку із заміною старих найменувань новими, що може бути викликано потребами моди на нові слова замість старих;

3) у зв'язку з явищем взаємодоповнення, коли вони співіснують зі старими назвами, диференціюючись за стилями, ситуаціями вживання [24, с. 37].

Головними джерелами поширення нових слів у сучасній ситуації є електронні засоби масової комунікації, усне мовлення комунікантів, які належать до різних мовних співтовариств, що дозволяє говорити про збільшення в даний час числа джерел лексичних інновацій та формування нових тенденцій у неології. Засоби масової інформації, й преса зокрема, є одним із головних каналів входження неологізмів до національної мови. Мова сучасної іспанськомовної періодики вимагає гнучкості, спрямованості на масового адресата, універсалізації та оновлення номінативних і експресивних засобів.

Віртуальна комунікація є не лише основним засобом поширення нових слів і значень, а й тим комунікативним зразком, який останніми роками визначив основні моделі спілкування: лаконічного, експресивного, такого, що легко запам'ятовується, іноді епатує. Це зумовлює створення через традиційні мовні засоби нетрадиційних мовних одиниць (слів-злитків, різних аббревіатур, омофонів і паронімів, слів зі спрощеним написанням тощо), які часто вступають із раніше відомими словами у відносини синонімії [25, с. 90].

Висновки до розділу 1

Неологізм – це термін неоднозначний. Низка існуючих протиріч свідчить, що неологізми, як мовне явище, багатогранні. Тим не менш, вдалося встановити, що поняття «неологізм» включає групу нових слів, що позначають абсолютно нові поняття і групу «старих», які змінили своє значення. Неологізми визначаються в нашому дослідженні як нові слова або значення слів, що закріплюються в мові, та називають нові предмети думки

або навколишнього світу: (*ciberpirata* – хакер, *emailear* – листуватися електронною поштою, *chatear* – спілкуватися в чаті). Головним мотивом появи неологізмів у сучасній іспанській мові виступає принцип задоволення комунікативної соціальної потреби в найменуванні всього нового, що виникає під впливом екстралінгвістичних та внутрішньомовних факторів.

Відмінність між неологізмом та неологізацією вважається відмінність між процесом та продуктом. Неологія – це наука, яка досліджує неологічні процеси. Неологічний характер лексичної одиниці може бути визначений лише мовцем та зникає в той момент, коли слово припиняє сприйматися адресатом як нове. Для входу лексичної одиниці у мовну систему, вона повинна бути прийнятою, засвоєною та регулярно вживаною комунікантами в певних ситуаціях та контекстах. Для успішної інтеграції слова в мовній системі лексична інновація повинна відповідати вимогам методологічних, соціолінгвістичних та лінгвістичних критеріїв.

Актуальність проблем неології визначається безперервним розвитком світу і динамікою процесу глобалізації. Передумовами до розширення лексичного складу іспанської мови у XXI столітті послужили політико-економічна ситуація в країні та за її межами, науково-технічний прогрес та розвиток культурно-соціальних умов. Більш того, як передумови для виникнення нових слів нами виділені і події з суспільного життя автономних спільнот Іспанії.

Головна причина лексичних змін полягає у відтворенні концептуального світу. Неологізація – це системний процес, який зумовлений правилами, що керують створенням нових лексичних одиниць або лексичних значень. Багато лінгвістів висунули низку критеріїв для визначення неологічного характеру лексичних одиниць, але більшість із них дотримуються думки, що неологізм є інновацією на лексичному рівні, яка виникла в результаті мовних змін.

У сучасній лінгвістиці налічується безліч підходів та класифікацій неологічних одиниць, що відрізняються за своїми критеріями. Класифікація

неологізмів може здійснюватися за різноманітними критеріями, а саме – за їх походженням, структурою, періодом входження у мову, тематикою та сферою вживання, за семантичними та стилістичними властивостями тощо. Серед класифікацій були виділені такі: за належністю до мовної системи та за способом утворення неологізмів.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ СПОСОБІВ УТВОРЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ В ІСПАНСЬКІЙ МОВІ

2.1 Способи словотворення і структурні типи неологізмів у сучасній іспанській мові

Виявлені неологізми в сучасній іспанській мові можна згрупувати за способом утворення таким чином:

1) словотвірна деривація (neologismos de forma):

– суфіксація (утворення іменників): суфікси -azo, -ismo, -ría. Наприклад, *chipriazo* (кіпрський), *felipismo* (політичний курс Феліпе Гонсалеса), *emprendeduría* (підприємництво);

– суфіксація (утворення прикметників): суфікси -ino, -ito. Наприклад, *rajoينو* (стосується політики Маріано Рахоя), *corralito* (заходи щодо обмеження вільного руху капіталу);

– префіксація. Наприклад, *multimarca* (компанія, що випускає диверсифіковану продукцію), *autoempleo* (індивідуальне підприємництво).

Зазвичай у словнику не фіксуються стандартні словотвірні моделі. Наприклад, утворення прислівників за допомогою суфікса -mente не вимагає фіксації у словнику (*supramunicipalmente, drásticam ente* (різко, стрімко);

2) запозичення (prestamos léxicos).

У сучасній іспанській мові особливо багато запозичено з англійської мови. Так, наприклад динамічним є процес запозичення економічних термінів і понять через специфіку міжнародної економіки. Наприклад: *retail* (роздрібна торгівля), *fracking* (технологія видобутку сланцевого газу). Зустрічаються навіть цілі запозичені словосполучення та речення: *New deal contra el paro* (Новий курс проти безробіття).

Крім цього, нами виявлено приклади калькування. Наприклад, *los mercados emergentes* від «emerging markets (англ.) – ринки країн, що розвиваються, *la firma* від «firm» (англ.) – фірма;

3) семантична деривація (*neologismos de sentit*). Семантична деривація пов'язана із лексикалізацією нового значення. Наприклад, *tableta* (планшет), *saneamiento financiero* (фінансове оздоровлення). Також багато семантичних неологізмів є стертими метафорами. Наприклад, *blanqueo de capitales* (відмивання грошей), *factura sombra* (приховані витрати).

Загалом основна кількість нових слів входить в іспанську мову за допомогою продуктивних методів словотворення: афіксації і словоскладання.

Серед найбільш продуктивних словотвірних інструментів для сучасної іспанської мови пріоритетне місце займає афіксація, у складі якої переважає префіксальний спосіб утворення неологізмів. Це пояснюється тим, що префікс як словотворчий інструмент, з одного боку, легко дозволяє міняти значення похідного слова на протилежне (*globalismo* – глобалізм і *antiglobalismo* – антиглобалізм; *contradiscurso* – контрвиступ, контраргумент; *violencia* – букв. «не насилля» префіксиний елемент у вигляді заперечення допускає в неологізмах-іменниках окреме, дефісне або злите написання). З іншого боку, префікси актуалізують семантику основи або додають слову додаткову конотацію, оціночність або модальність, таку, як повтор, інтенсифікація, аномалізація, перевищення межі, віртуалізація та ін.: *reestructuración de la empresa* – букв, реструктуризація (компанії) – в сучасній іспанській мові неологізм використовується евфемістично, набуваючи термінологічного значення «скорочення персоналу підприємства як наслідок ініційованої процедури банкрутства»; *actividad sobreexplorada* – букв. діяльність, максимально докладно досліджена.

Останнім часом в іспанській мові особливо часто використовуються як словотворчі елементи такі префікси, як: *super-*, *mega-*, *ciber-*, *itiper-*: (*superfamoso* – супервідомий, *megaoferta* – мегапропозиція, *cibercrimen* – кіберзлочин, *hiperliderazgo* – гіперлідерство). Водночас спостерігається й

інша тенденція: деякі загальноновживані префікси іспанської мови дещо змінили своє звичне, історично сформоване значення, як, наприклад, префікс *pro-*, який став означати «сприятливий для чогось, орієнтований на щонебудь» (*proeuropo* – проєвропейський, *proetarra* – поділяючий чи підтримуючий ідеї терористичної організації ЕТА) на відміну від раніше прийнятого позначення руху вперед, заміщення, заборони [12, с. 109].

Особливу увагу варто приділити неологізмам, які містять префіксальні елементи *aero-*, *auto-*, *bio-*, *nano-*, *ciber-*, *video-*, *foto-*, *audio-*, *eco-*, *euro-*, що утворилися від повнозначних слів. Вони набули стійкого морфологічного значення і вказують на сферу спеціалізації або застосування. Наприклад, продуктивність префіксального елемента *euro-* в останні роки дуже висока і, ймовірно, зростатиме далі, що пояснюється активною участю Іспанії у діяльності Європейського Союзу. У сучасній іспанській мові у зв'язку з цим з'явилися численні неологізми: *eurodebate* – євродебати, *euroelecciones* – євровибори, *euroizquierda* – буквально, євроліві та ін.

Нерідко в рамках іспанської мови під впливом екстралінгвістичних факторів префіксальний компонент *euro-* актуалізує оцінне значення неологізму, що вказує на позитивні або негативні моменти, пов'язані з Євросоюзом. Наприклад, номінація *eurofuncionario* – єврочиновник – у різних дискурсивних контекстах може інтерпретуватися позитивно чи негативно.

Частотність вживання суфіксального способу утворення неологізмів та її продуктивність пояснюється низкою об'єктивних причин:

– даний спосіб дозволяє створити експресивні мовні одиниці, завдяки приєднанню суфіксів до основи, що містить оціночні семи, або ж в результаті набуття оцінного значення в дискурсивному контексті (*aragón* – масове відключення електрики, як правило, внаслідок технологічної аварії або стихійного лиха оцінюється негативно; *golazo* – про красиво забитий гол, який приніс перемогу команді – передає позитивну оцінку;

– адресанти медіатексту для додавання наукоподібності продукуюваному висловлюванню активно використовують суфіксальні лексеми, що є квазі-термінами з різних професійних мов та жаргонів, тиражуючи подібні слова завдяки дискурсивним можливостям. До таких суфіксів насамперед відносяться *-dad* (*empleabilidad* – букв. відповідність претендента на посаду, яку він прагне зайняти), *-ción* (*repentización* – створення ефекту несподіванки), *-izar* (*parlamentarizar* – букв. парламентизувати, опарламентувати), *-iva* (*directiva* – керівництво, керівники), *-al* (*reputacional* – букв. репутаційний);

– за допомогою суфіксів легко перетворюються запозичені іншомовні основи та виробляються слова з оцінним значенням: *escarizar* – нагородити Оскаром (від англійської Oscar), *hooliganismo* – букв. хуліганська поведінки (від англійського слова hooligan);

– іспанські суфікси демонструють високу продуктивність в утворенні похідних слів від власних назв (*aznaridad* – букв. дія в дусі Аснара, *thatcheriano* – букв. характерний для Тетчер, такий, як у Тетчер та ін.).

В сучасній іспанській мові суфікси у складі неологізмів, зазвичай, служать для актуалізації конотативної семантики твірної основи, чи реалізують власне оцінне значення, вказуючи на ставлення мовця до предмета повідомлення. Надмірне вживання суфіксів для створення нових слів є характерною рисою іспанської мови. Однак саме лінгвопрагматична функція, спрямована на передачу модально-оціночного потенціалу та тонших смислових відтінків, часто стимулює появу неологізмів. Лексеми *autocracia* – автократія та *autocratismo* (неол.) – одноосібні дії, зловживання владою (додається сема «дія»); *presupuesto* – бюджет і *presupuestación* (неол.) – процес управління бюджетом або його розподілом (також додається сема «дія»); *fidelidad* – відданість, вірність – і *fidelización* (неол.) – букв. фіделізація, закріплення клієнтської бази, (термінологічне значення) не є синонімами і не дублюють один одного у семантичному плані.

Популярним способом творення неологізмів є словоскладання. Через простоту та експресивність, словоскладання, поряд із суфіксацією та префіксацією є одним із найбільш продуктивних способів словотвору в сучасній іспанській мові. Складні слова-неологізми, завдяки прозорості своєї семантичної структури, мають багатий потенціал для створення каламбурів, мовної гри, полегшуючи сприйняття текстової інформації реципієнтом: *nosequé* – не розумій що, *arreglалotodo* – «паличка виручалочка» (про людину), *buenaminos* – відмовки (від *bueno*, *a mí no* – чур не мене), *trotaclubes* – тусовщик, любитель клубів (номінація-каламбур, семантично і морфологічно взаємодіє з іменником *trotaconventos* – звідня, що колись стала першою лексемою, утвореною за цією моделлю), *poderdependiente* – букв. що залежить від влади (гра слів з *drogadependiente* – наркозалежна людина) та ін. У сучасній іспанській мові вживаються складні слова, що включають формант *euro*: *euromercado* – європейський ринок, *eurodiputado* – євродепутат, *eurocomisión* – єврокомісія, *eurovisión* – євробачення [26, с. 18].

Як окрема група складних неологізмів у сучасній іспанській мові виділяються новоутворення, що мають обов'язковий дефіс між елементами, який, як правило, вказує на еліпсис: *estudio-encuesta* – букв. дослідження-опитування, *propuesta-trampa* – букв. пропозиція-пастка. Подібні утворення є самостійною групою неологізмів, що демонструє високу продуктивність у сучасній іспанській мові. Оскільки дефісні утворення є зручним засобом мовної компресії, за допомогою дефісу з'єднувальним зв'язком можуть об'єднуватись і більше двох лексем, створюючи переважно okazionalnі неологізми, наприклад, *mafia-politica-policia* – букв. мафія-політика-поліція.

Актуальним для іспанської мови є парасинтез-префіксально-суфіксальний спосіб утворення нових слів, наприклад, *e/imister/ar* – оточити таємницею.

2.2 Способи відтворення іспанських неологізмів в українському перекладі

З-поміж трансформацій при перекладі нами були застосовані лексичні та лексико-граматичні трансформації, оскільки йдеться про переклад на рівні словникової одиниці. Труднощами, з якими довелося зіткнутися, був пошук лексичних засобів, які служили для адекватної передачі сенсу. Тим не менш, ці труднощі вказують на необхідність наявності фонових знань та вивчення достатнього обсягу інформації.

Найчисленнішою групою прикладів має вид перекладацької трансформації калькування. Воно має на увазі переклад лексичної одиниці за допомогою заміщення компонентів мови-донора на відповідні елементи в мові-реципієнті [17, с. 12]. Більшість утворено за допомогою синтагматики шляхом додавання до слова префіксоїда або з'явилося в мові в результаті запозичення.

При перекладі іспанських неологізмів, утворених у результаті синтагматики, спостерігається зміна порядку слів (*turismo de vacunas* – вакцинний туризм; *el síndrome de la cabaña* – кабіний синдром). Поєднання прийменника *de* та іменника перекладається українською мовою прикметником.

Серед запозичень зустрілися такі слова, як *coronavirus* – коронавірус, *fam-trip* – ознайомлювальна поїздка, *e-mail* – електронна пошта, *ecommerce* – електронна торгівля та *videogame* – відеогра. У згаданих слів є іспанські еквіваленти, проте найбільш уживаними стали неадаптовані прототипи.

Se trata en su mayoría de empresas pioneras en la oferta de servicios relacionats con las nuevas tecnologías móviles, el ecommerce, el posicionamiento web o las redes sociales y que necesitan gente con talento y con unos conocimientos que no ofrecen los estudios reglados tradicionales. – В основному, саме нові підприємства сфери послуг, пов'язані з новими технологіями,

онлайн торгівлею, розвитком сайтів або соціальних мереж, потребують талановитих кадрів з неординарним мисленням.

Найчастіше, методу калькування піддаються міжнародні словникові одиниці, еквіваленти яких прийнято у багатьох мовах.

При перекладі інших неологізмів українською мовою переважно не виникає труднощів, оскільки вони мають еквіваленти в мові перекладу. У деяких слів варіативний переклад: слово *online* можна перекласти транскрипцією, а можна знайти аналог – *в мережі*. Проте випадок вживання залежатиме від контексту, оскільки останній варіант вужчий у значенні.

El Ayuntamiento pasa la prueba de atención online a consumidores. – Мерія проводить тестування програми обслуговування онлайн-звернень.

Назва гри з людиною-павуком *Trepamuros* походить від складання слів *trepas* повзти та *muros* стіни. Неологізм утворений за аналогією з англійською назвою *wallcrawler*. Однак українською мовою назву доречно перекласти іменем головного героя – SpiderMan:

El trepamuros se estrenará a la portátil de Sony. – Гру SpiderMan запустять на ноутбуках від Sony.

Варіативними є відповідності-аналоги під час перекладу видів атракціонів. Наприклад, атракціон *aerobaby* крутиться і при цьому піднімається для створення відчуття польоту. У кожному парку назва для позначення такого атракціону своя: в українських парках розваг – це «Самоцвіти».

Безеквівалентна лексика зазнала описового перекладу. Це, наприклад, неологізми, пов'язані із соціальними мережами: *blogspot* – блог, створений на сайті Blogger, *tuitesfera* сукупність соціальної мережі Твіттер та її користувачів, *facebookero* – користувач Фейсбука, *retuitear* – повторно опублікувати запис у своєму профілі у Твіттері.

El enlace del artículo, titulado 'El vocabulario no sexista de la UMU indigna a sus lingüistas' fue retuiteado, es a dir, compartido, por muchos de los seguidores de la RAE. – Посиланням на статтю «Несексистський словник

університету Мурсії обурив його лінгвістів» поділилися на своїх сторінках у Твіттері безліч передплатників Королівської Академії іспанської мови.

Короткого еквівалента українською мовою не знайшлося і для слова *desestacionalización*: воно означає процес скорочення або повного виключення сезонних коливань туристичного потоку за допомогою його приросту в менш популярні пори року.

El programa tiene como objetivo impulsar la desestacionalización de los destinos turísticos y afavorir la creación del empleo en el sector. – Метою програми є скорочення сезонних коливань туристичного потоку та заохочення створення робочих місць у галузі.

Описовий спосіб застосовується в перекладі прикладів із вмістом компонента «turismo» для позначення мети поїздки: «turismo termal» туризм з метою відвідування термальних джерел.

El plan municipal de turismo termal зупиняється на шляху *reducidos a personas mayores*. – Муниципальний план розвитку **туризму на термоджерелах** передбачає зниження ціни для людей похилого віку.

Наступні групи неологізмів були перекладені українською мовою за допомогою транскрипції, передачі звучання іноземного слова, і транслітерації, у разі якої відтворюється пофонемне написання слова.

Переважає більшість слів, перекладених за допомогою транскрипції та транслітерації, є запозиченнями з англійської мови, тому пошук еквівалента в українській мові не був складним, оскільки лексична одиниця присутня і в мові перекладу. Це переважно запозичення в лексичному полі «Інформаційні та комунікаційні технології»: *login* (логін), *fatality* (фаталіті), *chat* (чат), *podcast* (подкаст), *shooter* (шутер), *sms* (смс), *hosting* (хостинг).

Los servicios de hosting gratuito para sincronizar nuestros archivos son cada vez mas indispensables al ser cada vez mas común el hecho d'utilitzar diversos dispositius distinguits en el nostre dia a dia. – Безкоштовна послуга хостингу для синхронізації особистих файлів стає все більш незамінною,

оскільки використання декількох пристроїв у нашому повсякденному житті стає все більш поширеним явищем.

У цій групі зустрічаються неологізми-назви соціальних мереж: *Twitter* (Твітер), *Facebook* (Фейсбук), *Instagram* (Інстаграм). Однак є назви соціальних мереж, які при вживанні в українській мові зберігають форму оригіналу: *youtube*, *whatsapp* і *tuenti*.

Los vídeos de sus gymkhanas acumulen millones de visitas en youtube gracias, особенно, a su habilidad al volante y a la espectacularidad de sus derrapes. – Його відео з джимхана набирають мільйони переглядів на youtube завдяки, зокрема, його навичкам маневрування та видовищності дрифтів.

Згідно з правилами читання іспанської мови, слово *wifi* іспанці прочитають як уїфі. Тим не менш, при перекладі цього неологізму українською мовою застосовуватиметься транскрипція з англійської мови, оскільки ця форма вже усталена в українській мові.

Висновки до розділу 2

Зміни у мовному просторі носіїв іспанської мови здійснюються шляхом створення неологізмів, які, поряд із запозиченнями, є продуктивними засобами поповнення її лексичного макрополя та, отже, лексичного складу іспанської мови. Серед найбільш продуктивних словотвірних інструментів у сучасній іспанській мові пріоритетне місце займає афіксація, насамперед, префіксальний спосіб творення неологізмів. За ним слідує суфіксація, словоскладання, парасинтетична модель та аббревіація. Дериваційні моделі, що використовуються в іспанській мові, виконують найважливіші прагматичні функції, дозволяючи не тільки посилювати емоційний та модальний вплив на адресата, а й чинити маніпуляційний тиск.

Підхід до неології як до процесу створення та вживання нових лексичних одиниць дозволив виділити окрім дериваційних неологізмів, які

утворюються за продуктивними моделями, неологізми семантичні, що виникають у результаті присвоєння нових значень вже відомим словам. Семантичні неологізми також є численні в іспанській мові, як запозичення або дериваційні неологізми, проте вони набагато важче піддаються диференціації у зв'язку з тим, що не змінюють зовнішню структуру слова.

Найбільш продуктивними моделями для створення семантичних неологізмів у сучасній іспанській мові є такі способи, як метафоризація, метонімізація, евфемізація семантики слів, а також розширення та звуження семантичного обсягу лексеми, семантичний зсув та транспозиція. Це зумовлено комплексною дією кількох тенденцій у мові: тенденції до експресивності, наочності мовних засобів і водночас мовної економії, що є необхідною умовою функціонування мови. Семантична неологія міцно увійшла до арсеналу активних засобів впливу адресанта на адресата в іспанській мові.

У сучасній іспанській мові лексичний фонд поповнюється завдяки запозиченням насамперед з англійської та французької мов, а також із коофіційних мов Іспанії. Проникненню запозичень у літературну іспанську мову сприяють інтернаціоналізація політичного, економічного та культурного життя, вплив науково-технічного прогресу, авторитет держав на міжнародній арені, експансія суспільно-політичної думки та мода, що поширюється, на іноземні слова як своєрідний елемент престижу.

Проведений комплексний аналіз дериваційних процесів, семантичної неології та запозичень дозволяє стверджувати, що ці мовні ресурси дають можливість ефективно маніпулювати структурою слів, їх смислами, отже, свідомістю аудиторії. Це свідчить про те, що зростаюча роль неології у лінгвопрагматиці іспанської мови у найближчому майбутньому зберігатиметься.

Для перекладу неологізмів в іспаномовних текстах українською мовою використовують різні методи та прийоми. Найчастотнішими є описовий

метод, метод прямого запозичення (транскрипція та транслітерація) та калькування.

ВИСНОВКИ

Явище неології та неологізму, визначається як слово або його лексичний зміст, який, на відміну від загальновідомих лексичних одиниць, характеризується новизною і сприймається як незвичне. Окрім того неологізмами часто називають і взагалі будь-яке нове слово, яке виникло протягом певного визначеного мовного процесу.

Головна причина лексичних змін полягає у відтворенні концептуального світу. Неологізація – це системний процес, який зумовлений правилами, що керують створенням нових лексичних одиниць або лексичних значень. Багато лінгвістів висунули низку критеріїв для визначення неологічного характеру лексичних одиниць, але більшість із них дотримуються думки, що неологізм є інновацією на лексичному рівні, яка виникла в результаті мовних змін.

У сучасній лінгвістиці налічується безліч підходів та класифікацій неологізмів, що відрізняються за своїми критеріями. Класифікація неологізмів може здійснюватися за їх походженням, структурою, періодом входження у мову, тематикою та сферою вживання, за семантичними та стилістичними властивостями тощо.

Неологізми слугують, з одного боку, для номінації нових чи ще не названих понять, реалій, а з іншого – для заміни традиційно вживаних найменувань новими, що спричинено різними чинниками. До таких чинників слід віднести прагнення до мовної економії, виразнішого, точнішого найменування, уніфікації номінативних моделей, експресивно-стилістичного оновлення, з причин соціокультурного, соціально-політичного, пуристичного, евфемістичного характеру тощо. Група словотворчих неологізмів (створених за моделями афіксації, словоскладання, злиття) та запозичень є найбільш представницькою у сучасній іспанській мові. Словотворчі процеси в неологізмах та okazionalizmaх демонструють

активізацію потенціалу словотворчості: багаті можливості іспанської дериваційної системи та здатність іспанської мови до створення ігрових форм.

Неологізми виникають у наступних ситуаціях: у зв'язку з потребами позначення нових явищ; у зв'язку із заміною старих найменувань новими, що може бути викликано потребами моди на нові слова замість старих; у зв'язку з явищем взаємодоповнення, коли вони співіснують зі старими назвами, диференціюючись за стилями, ситуаціями вживання. Поява такої великої кількості нових розмовних та жаргонних слів зумовлена тим, що інновації торкнулися багатьох сфер діяльності суспільства: особисте життя, процес праці, суспільний простір та соціальні зв'язки.

Сьогодні однією з мовних сфер, яка найбільше поповнилася неологізмами, є комп'ютерні технології, медицина та соціальна сфера.

Виявлені неологізми в сучасній іспанській мові утворюються таким чином: 1) словотвірна деривація (*neologismos de forma*): суфіксація, префіксація; 2) запозичення; 3) семантична деривація (*neologismos de sentido*), яка пов'язана із лексикалізацією нового значення. Популярним способом творення неологізмів є словоскладання, аббревіація, метафоризація, метонімізація та евфемізація.

При перекладі іспанських неологізмів українською мовою використовують різні перекладацькі трансформації. Нами було виявлено перекладацькі трансформації, які активно використовуються при перекладі іспанських неологізмів українською мовою, а також при передачі унікальної інформації, що міститься в них. До найбільш часто вживаних трансформацій можна віднести описовий переклад, калькування, транскрибування, пошук відповідностей-аналогів, синтаксичне уподібнення (дослівний переклад) і транслітерацію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алімова Р. Р. Неологія в аспекті дериваційних і семантичних процесів. Ібероамериканські зошити. 2013. №2 (2). С. 75–89.
2. Бондаренко О. М. Англійські неологізми: нове у використанні способів утворення. Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки. 2010. № 1. С. 127–131.
3. Войцева О. А. Лексичні інновації в термінології моди на початку ХХІ ст. (на матеріалі української, російської та польської мов). Срібний вік: діалог культур : зб. наук. ст. за матеріалами IV Міжнар. наук. конф., присвяч. пам'яті проф. С. П. Ільйова / ОНУ ім. І. І. Мечникова, Філол. ф-т, Каф. світової літератури; відп. ред. Н. М. Раковська. Одеса : Астропринт, 2018. С. 438–449.
4. Волченко О. Індивідуально-авторські неологізми як перекладознавча проблема. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія «Філологія». 2018. Вип. 27. С. 116–124.
5. Гальченко Я. С. Емоційно-оцінні суфікси з деспективним значенням у сучасній іспанській мові. Актуальні проблеми іспанської мови : тези міжв. студ. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 23 груд. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 179-180.
6. Горбач О. В. Основні напрямки дослідження неологізмів у сучасній лінгвістиці (на матеріалі лексики маркетингу сучасної німецької мови). URL : <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/Horbach>
7. Денисюк Т. Б. Неологізми в іспанському економічному дискурсі. Національна економіка Республіки Білорусь: проблеми і перспективи : матеріали VIII Міжнар. науч.-практ. конф., м. Мінськ, 30 жовт. 2015 р. Мінськ, 2015. С. 342-344.

8. Дзюбіна О. І. Особливості утворення і функціонування семантичних неологізмів іспанської мови в сфері інтернет-комунікації. 2014.10 жовт. (№12). С. 23-27.
9. Жлуктенко Ю. А., Березинський В. П., Борисенко І. І. Динаміка словотвірної системи та неологізми. Англійські неологізми. Київ: Наукова думка, 2002. С. 58–65.
10. Косович О. В. Лексичні інновації в сучасній теорії неології. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер.: Філологічна. 2013. Вип. 35. С. 166–167.
11. Кульбіда Д. П. Структурно-семантична адаптація англоамериканізмів в іспанському мас-медійному туристичному дискурсі. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна». Випуск 66. С. 62–64.
12. Купріянов Є. В. Лексикографічна система іспанської мови: феноменологія інтегрального опису:[монографія]. Київ: УМІФ НАНУ, 2018. 254 с.
13. Кучеренко І. В. Лексичні інновації в сучасному масмедійному дискурсі України та Німеччини як перекладознавча проблема. Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія “Філологічні науки”. Мовознавство. 2019. № 11. С. 90–98.
14. Кучеренко І. В. Лексичні інновації в сучасному масмедійному дискурсі України та Німеччини як перекладознавча проблема. Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія “Філологічні науки”. Мовознавство. 2019. № 12. С. 100–105.
15. Кучумова Н. В. Способи утворення неологізмів у сучасній медичній лексиці. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна». Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. Вип. 46. С. 55–58.

16. Ляпунова Н. В. Структура, семантика та прагматика словотвірних мережних неологізмів іспанської мови : автореф. дис ... канд. філ. наук :10.02.05. Київ, 2012. 15 с.
17. Мариненко П. І. Лексичні новотвори в сучасній іспанській мові: структурний та семантичний аспекти : дис... канд. наук:10.02.05. Київ, 2007. 23 с.
18. Махачашвілі Р. К. Лінгвофілософські виміри техносфери сучасного буття (на матеріалі інновацій англійської мови). Культура народів Причорномор'я. 2007. № 110, Т. 2. С. 30–32.
19. Романова Г. С., Іовенко В. А., Ларіонова М. В. Іспанська мова для журналістів. Рівень-бакалавр. К., 2009. 339 с.
20. Сегеда О. В. Особливості неологізмів та їх використання у процесі вивчення англійської мови. Перекладацькі інновації : матеріали IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 13-14 березня 2014 р. / редкол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова, О.О. Жулавська та ін. Суми : СумДУ, 2014. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/36466/1/Segeda_neologisms.pdf
21. Серебрянська А.О., Підпригора Ю.Г. Граматика іспанської мови: граматичний аналіз. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2002. 127 с.
22. Сингаївська Г. В., Наубетова О. Д. Арабізми у сучасній іспанській мові: історія запозичення й особливості функціонування. Мовні і концептуальні картини світу. 2013. Вип. 43 (3). С. 108–115.
23. Тигипко О. Є. Запозичення в іспанській мові: функціональний та перекладацький аспекти
24. Ткачик О. В., Роговська Н. В. Шляхи поповнення лексичного складу сучасної англійської мови. Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». № 9. 2017. С. 36–40.

25. Туровська Л. В., Василькова Л. М. Нові слова та значення. Київ : Довіра, 2008. 271 с.
26. Філіппович Т. Особливості утворення неологізмів у сучасній іспанській мові. Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії : збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Кропивницький : РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2020. С. 21–24.
27. Чумак Л. М. Лексичні інновації в англomовному медійному дискурсі початку ХХІ століття: структурний і лінгвопрагматичний аспекти : дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук. Київ, 2018. 22 с.
28. Шовкопляс Ю. О. Аспекти вивчення впливу іспанської на англійську мову США (порівняльний аналіз українських та зарубіжних досліджень). Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія “Філологічні науки”. Мовознавство. 2019. № 11. С. 167–171.
29. Щерба Д. В. Поняття системи та структури в термінознавстві. Проблеми української термінології : зб. наук. праць. Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2006. С. 15–16.
30. Arango-Forero G. Comunicación digital: una propuesta de análisis desde el pensamiento complejo. Palabra Clave. 2013. Vol. 16 (3). P. 673-697.
31. Ayala Pérez T. La Palabra Escrita en la Era de la Comunicación Digital. Literatura y lingüística. 2014. Vol. 30. P. 284-301.
32. Castañón J. La comunicación deportiva y la lengua española. Valladolid : Vidis Comunicación, 2011. 286 p.
33. Castañón J. The Spanish language in the sports press. Idioma y deporte. URL:<http://www.idiomaydeporte.com>
34. Cerrolaza Gili O. Diccionario práctico de gramática. Madrid, Edelsa, 2005. 400 p.
35. Cervera Borrás J. Ante el neologismo. Biblioteca virtual Miguel de Cervantes. URL: <http://www.cervantesvirtual.com/obra-visor/ante-el-neologismo-->

- 0/html/ffbc87e2-82b1-11df-acc7-002185ce6064_2.html (дата звернення: 23.11.2021). Electronic copy available at: <https://ssrn.com/abstract=4026773>
36. Coronavirus, recomendaciones lingüísticas. Fundación del español urgente. URL: <https://fundeu.es/coronavirus-recomendaciones-lenguaje/>.
37. Covidiccionario. URL: <https://www.instagram.com/covidiccionario/>
38. Díaz Cjahuá C. D. Las Redes Sociales y su Repercusión en el Lenguaje de la Población Universitaria. *Acta Herediana*. 2019. Vol. 62. No. 1.
39. Díaz Hormigo M. T. La formación de palabras : tendencias predominantes en la derivación / María Tadea Díaz Hormigo. *Neología y creatividad lingüística : quaderns de filologia de la universitat de València (anejos № 77)*. Valencia : Universitat de València. P. 83–112.
40. *Diccionario de la lengua española* / Real Academia Española. Madrid: Espasa Libros, S.L.U., 2001. 2448 p.
41. *Diccionario histórico de la lengua española, REAL ACADEMIA ESPAÑOLA* [Електронний ресурс]. URL: www.rae.es/dhle
42. El nuevo dardo en la palabra [Електронний ресурс] – Режим доступа: <http://revistakatharsis.com> (дата обращения: 16.04.2016)
43. Estornell Pons M^a. Neologismos en la prensa : criterios para reconocer y caracterizar las unidades neológicas. *Quaderns de Filologia de la Univesitat de València*. Valencia : Univesitat de València, 2009. 235 p.
44. *Formula TV: estudios de la televisión española*. 2012. URL: www.formulatv.com.
45. García A. Así se sintoniza MARCA TV // *Marca*. 2010. URL:http://www.marca.com/2010/08/26/diario_marca/1282809341.html
46. Gerding C., Fuentes M., Gomez L.E., Kotz G. Anglicisms: An active word-formation mechanism in Spanish. *Colombian Applied Linguistic Journal*, 16 (1). Chile, 2014. 54 p.
47. Gerding C., Fuentes M., Gomez L.E., Kotz G. Anglicisms: An active word-formation mechanism in Spanish. *Colombian Applied Linguistic Journal*, 16 (1) / C. Gerding, M. Fuentes, Gomez L .E., Kotz G. – Chile, 2014. – 54 p.

48. Gráfico interactivo con las candidatas a palabra del año 2020 de la FundéuRAE [Електронний ресурс] // Fundación del Español Urgente (FundéuRAE), 22.12.2020. URL: <https://www.fundeu.es/blog/grafico-interactivo-con-las-candidatas-a-palabra-del-ano2020-de-la-fundeurae/>
49. Herreiz A. José Ortega y Gasset: el deporte como metáfora // RICYDE: Revista internacional de ciencias del deporte. 2011. URL: <http://www.cafVd.com/REVISTA/semblanza23.pdf>
50. Llopart-Saumell E. Los neologismos desde una perspectiva funcional: Correlación entre percepción y datos empíricos [Електронний ресурс] // Rev. signos vol.52 no.100 Valparaíso Aug. 2019, Scientific Electronic Library Online. URL: <https://dx.doi.org/10.4067/S0718-09342019000200665>
51. Manuel Criado de Val Don Quijote y Cervantes de ayer a hoy: Colección Scripta Academiae. – Madrid: Centro Superior de Investigaciones Científicas, 2005. 320 p.
52. Moral del Rafael. Historia de las Lenguas Hispánicas. – Barcelona: La Espiga, 2009. 334 p.
53. Muestra de novedades DLE 23.4 [Електронний ресурс] // Real Academia Española, 23.11.2020. URL: <https://www.rae.es/sites/default/files/2020-11/NOVEDADES%20DLE%2023.4.pdf>
54. Navarro F. A. Neocoronaléxico popular. Agencia EFE, 01.08.2020. URL: <https://www.efesalud.com/neocoronallexico-popular-lenguaje-coronavirus/>
55. Observatorio de palabras, REAL ACADEMIA ESPAÑOLA. URL: <https://www.rae.es/portal-linguistico/observatorio-de-palabras>.
56. Pons Rodríguez L. 'Covidiota', 'balconazis', 'cuarenpena'... los neologismos que nos ha traído la pandemia. URL: https://verne.elpais.com/verne/2020/04/07/articulo/1586246728_179666.html.
57. Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española. Nueva gramática de la lengua española: morfología y sintaxis. Madrid:Espasa, 2009. 1149 p.

58. Real Academia Española. *Tecnicismos, neologismos y extranjerismos en español*. 23 edición del DRAE. 2015. URL: <http://www.rae.es/boletines/bilrae#sthash.gmHFLoz9.dpuf>16.
59. Real Academia Española. *Libro de estilo de la lengua española según la norma panhispánica*. Madrid : Espasa, 2018. 244 p.
60. Robles Ávila S. Qué fue de los extranjerismos innecesarios o evitables del DPD en el reciente DRAE23 *Círculo de Lingüística Aplicada a la Comunicación*. Madrid, 2017. C. 225-238.
61. Sandoval C., Enciso S., Mendoza R. *Redes sociales: Lenguaje virtual y ortografía*. Educateconciencia. 2015. Vol. 6 (7). P. 75–88.
62. Sarkisyan, Olesya, *Vocabulary of the New Reality, or Neologisms in the Era of the Pandemic (Illustrated by Examples in Spanish)* (December 3, 2021). <https://vestnikcs.ru/sbornik-nauchnyh-trudov-izbrannoe-3>.
63. Seco M. *Nuevo diccionario de dudas y dificultades de la lengua española*. Barcelona: Espasa Calpe, 2011. 744 p.
64. *Síndrome de la cabaña o síndrome de la cara vacía, con minúsculas*. Fundación del Español Urgente (FundéuRAE), 10.05.2021. URL: <https://www.fundeu.es/recomendacion/sindrome-de-la-cabana-o-sindrome-de-la-caravacia-con-minusculas/>.
65. *Urban Dictionary*. URL: <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=Covidiot>
66. *Vacunódromo, neologismo válido*. Fundación del Español Urgente (FundéuRAE), 02.03.2021. URL: <https://www.fundeu.es/recomendacion/vacunodromo-neologismo-valido/>
67. Villena B. *Creación neológica en mapudungún: entre el desplazamiento y la lealtad lingüística*. Terminalia. 2014. № 10. P.37-49.